

Приложение № 1

ПРОГРАМА

за

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА
УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ В

38 ОУ „ВАСИЛ АПРИЛОВ“

за периода **2021 /2025** година

НАСТОЯЩАТА ПРОГРАМА Е ПРИЕТА С РЕШЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СЪВЕТ – **Протокол № 13/12.09.2022г.** И Е УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД НА ДИРЕКТОРА **№928/14.09.2022г.** КАТО ЧАСТ ОТ ПРАВИЛНИКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА УЧИЛИЩЕТО

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на ученици от уязвими групи отразява стремежа на училището да следва единни образователни стандарти, да култивира разбиране и толерантност към различията и да приобщава различните ученици към образователната система. Тя е естествено продължение на програмата за предоставяне на равни възможности за приобщаване на ученици от уязвими групи от предишния четири годишен период – 2016/2020г. и е част от стратегията за развитие на училището.

2. Програма има за цел да формулира целите и задачите на работата с ученици от уязвими групи в 38 ОУ “В. Априлов“, като им осигурява качествено образование в сигурна и развиваща училищна среда в условията на динамична социално-икономическа среда.

3. Предмет на програмата са редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на ученици от уязвими групи, съобразно техните лични интереси, потребности и способности.

4. Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи в сферата на училищното образование и държавната политика за предоставяне на равни възможности за образование на всички българските граждани:

- Закон за защита от дискриминация;
- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Държавния образователен стандарт за приобщаващо образование;
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания /2021-2030/ г.;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

РАЗДЕЛ 1 АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

1. Два са основните елемента на процеса по осигуряване на равен достъп до качествено образование:

- обхващане на всяко дете в училищна възраст в образователната система, независимо от неговите индивидуални различия и социален статус.
- изграждането на подкрепяща среда за личностно развитие на всеки ученик съобразно неговите потребности.

2. Уязвими групи ученици, по смисъла на посоченото по-горе са ученици, които срещат трудности в адаптацията си към училищната среда поради специфични особености в тяхното индивидуално развитие – ученици с установени специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, ученици в риск, застрашени или жертва на насилие, ученици с изявени дарби, сираци и полусираци, ученици от различни етнически групи и др. Към тези ученици е насочено изграждането на подкрепяща среда, съответна на идентифицираните им нужди, с което да им бъде осигурен равен достъп до качествено образование.

3. Всяко училище има различен профил на уязвимите групи ученици, които се обучават в него, а това определя и вида подкрепа, която е необходимо да им се осигури.

А/ Анализ на средата

1. В 38 ОУ “В.Априлов“ се обучават около 700 ученици от първи до седми клас всяка учебна година. Училището има висок обществен авторитет и е желано и от ученици, и от родители, които държат на качествено образование с цел продължаване на обучението в предпочитани училища след завършване на основно образование. В резултат на това, отсъствията на ученици от учебни часове по неуважителни причини са сведени до минимум - няма ученици от начален етап, които отсъстват от училище по неуважителни причини, а максималния брой допуснати неизвинени отсъствия от ученици в прогимназиален етап е до 15 за цялата година и то за отделни ученици.

2. По специфични са отсъствията на някои ученици по време на обучението в електронна среда, предвид възможни затруднения с техническото осигуряване – нестабилен интернет, блокиране на устройства и др. За тези ученици са предвидени мерки, чрез които те да получат подкрепа в подобни ситуации и да не достигат до санкции поради голям брой отсъствия.

3. Няма ученици със слаби оценки в края на учебната година и такива, които да се явяват на изпит през последните 5 години. Всички ученици след седми клас са приети в желаните от тях училища, повечето - в едни от най-престижните.

4. В училището няма ученици, които поради утежнена семейна среда да се затрудняват да посещават учебни занятия.

5. В училището, всяка година, се обучават средно около 10-12 ученици със специални образователни потребности, които са включени устойчиво в училищната среда и с подкрепата на екип от училщен психолог, ресурсен учител, логопед и съответните учители се справят с образователните изисквания, получават количествени оценки като всички останали ученици и успешно преминават във всеки следващ клас.

6. Посочените факти, налагат необходимостта, разработената програма за предоставяне на подкрепа за ученици от уязвими групи да бъде насочена към сферата на общата подкрепа преди всичко като *превенция*, а учениците нуждаещи се допълнителна подкрепа, по смисъла на ЗПУО да получават ресурсно подпомагане.

Б/ Идентификация на уязвими групи

1. В резултат на направения анализ в 38 ОУ „В. Априлов“ могат да се идентифицират следните уязвими групи:

- ученици, които поради индивидуалния темп на своето развитие срещат затруднения при включването си в образователния процес;
- ученици, които поради нарушения в семейна среда /най-често разведени или разделени родители/ срещат затруднения в адаптацията към училищната среда;
- ученици, диагностицирани с медицински състояния /епилепсия, полиневропатия, нарушен слух или зрение и др./
- ученици с изявени дарби и изпреварващо индивидуално развитие;
- ученици от училища в чужди държави, които са били принудени да напуснат поради въоръжен конфликт, гражданска война, чужда агаресия, нарушаване на човешките права;

2. Учениците от посочените групи са включени успешно в училищната среда, но е необходимо да бъдат подкрепяни не ситуативно, а целенасочено и трайно за развитие на техните способности и интереси. Особено важно е да се работи за:

- ориентирането на учениците към образователни институции, в които да продължат обучението си след 7 клас, отговарящи на техните силни страни и възможности.
- учениците с изявени дарби да получават индивидуален подход и план за работа в учебния процес, за да им бъде интересно в училище и да развиват своите дарби.

РАЗДЕЛ 2 ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

1. Настоящата програма трябва да отговори на необходимостта от предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от идентифицирани уязвими групи в 38 ОУ „В. Априлов“.

2. Основната цел на настоящата програма е:

❖ *Да се гарантира правото на качествено образование на всеки ученик в сигурна и развиваща сред чрез:*

▪ *подкрепа за личностното развитие на всеки ученик в съответствие с неговите потребности и способности;*

▪ *приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик като член на училищната общност;*

3. За постигане на основната цел е необходимо да бъдат налице няколко условия, формулирани като подцели на програмата:

▪ осигуряване на подходяща физическа, психологическа и обучителна среда за развитие на способностите и компетентностите на учениците;

▪ прилагане на системен и цялостен подход към образователните потребности на всеки ученик;

▪ осигуряване на равнопоставеност и недопускане на дискриминация спрямо учениците от уязвими групи;

▪ изграждане на позитивен организационен климат като сбор от условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

РАЗДЕЛ 3 ДЕЙНОСТИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

A/ Обща подкрепа

1. Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

2. Осигуряването на подкрепа за личностното развитие на учениците е приоритет в дейността на училището, включен в стратегията за развитие на училището и реализиран чрез:

▪ оценка на индивидуалните образователни потребности и планиране на мерки за подкрепа в най-добра полза за ученика;

▪ превенцията на обучителните трудности чрез своевременно оценяване на риска от тях и прилагане на съответните корекционни действия;

▪ мотивиране на родителите за активно включване в процеса на подкрепа за индивидуалното развитие на тяхното дете;

▪ насочване на ученика към подходящи извънкласни дейности за развиване на неговите способности и мотивиране към постижения;

▪ утвърждаване на позитивна дисциплина с прилагане на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика и осъзнаване на причините за проблемното му поведение;

▪ стимулиране на ученика за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

▪ формиране на сигурна училищна среда и развитите на училищната общност, включваща:

▪ ясно дефинирани правила за поведение и взаимодействие между отделните нейни членове, основани на високо ниво на сътрудничество, взаимно уважение и зачитане на индивидуалните различия;

▪ внимание и грижа както към отделните нейни членове, така и към общността като цяло;

3. За организиране на подкрепата на личностното развитие в 38 ОУ „В. Априлов“ директорът определя за координатор училищния психолог, който изпълнява функциите си съобразно държавния образователен стандарт /ДОС/ за приобщаващо образование.

4. Общата подкрепа в 38 ОУ „В. Априлов“ се осъществява от екипи, включващи училищния психолог, учители по предмети, които могат да окажат подкрепа за всеки конкретен случай и класните ръководители.

5. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик. Тя включва различна по характер екипна работа съобразно потребностите на ученика, осигуряване или насочване към извънкласни занимания по интереси и др.

6. Първостепенна задача на екипа за обща подкрепа е разпознаване на потребността от предоставянето на подкрепа за личностно развитие на ученика, което се реализира чрез наблюдение в процеса на учебно-възпитателната работа и консултации с ученика, неговите родители и другите педагогически специалисти в училище.

7. Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическите специалисти в училището, също е част от общата подкрепа на учениците от първи до седми клас.

8. Училищната библиотека, ръководена от библиотекаря, осъществява различни дейности, свързани с информационното обслужване, четеното и отношението към книгите и съдейства в процеса на предоставяне на обща подкрепа на учениците.

9. Общата подкрепа за личностното развитие може да се предоставя и чрез следните форми на изява и взаимодействие на учениците:

- развитие на дейността на ученическия съвет и включване на ученици от уязвими групи в него;

- прилагане на метода „ученици обучават връстници“.

- прилагане на училищен механизъм за противодействие на тормоза сред учениците на ниво училище и на ниво клас, като на всяко едно от тези нива се осъществяват дейности по превенция и интервенция.

- прилагане на самостоятелно съставената от учениците „Харта на етичните правила на учениците от всички класове в 38 ОУ „В. Априлов“.

- прилагане на Етичен кодекс на училищната общност;

- стимулиране на развитието на личностни качества, социални и творчески умения в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство;

- участие в проекти, програми, форуми и в други изяви на общинско, областно, национално и международно ниво;

- участие в програми и инициативи на различни организации, фокусирани върху проблемите на децата и младежите;

- участие в ученически олимпиади и състезания и във всички достъпни форми за изява и себerealизация на учениците;

Б/ Допълнителна подкрепа

1. Допълнителна подкрепа за личностното развитие се предоставя на ученици с установени затруднения за включване в образователния процес.

2. В случай, че е налице индикация за необходимост от допълнителна подкрепа, директорът на училището сформира екип за предоставяне на подкрепа.

3. Дейността на екипа за допълнителна подкрепа на личностното развитие се реализира съгласно ДОС за приобщаващо образование, като първостепенна задача на екипа е оценката на индивидуалните потребности на ученика.

4. Оценката на индивидуалните потребности на ученици с изяви дарби се извършва от учителите, които преподават на ученика в училището, съвместно с училищния психолог, като се оценяват конкретните области на изяви дарби и способности.

5. Оценката на индивидуалните потребности на ученици със специални образователни потребности се извършва от психолог, логопед, ресурсен учител, а при лица с увреден слух – и от рехабилитатор на слуха и говора съвместно с класния ръководител и с учителите, които преподават на ученика.

6. Оценката на индивидуалните потребности на ученици в риск се извършва от психолог и/или от социален работник съвместно с класния ръководител и с учителите, които преподават на ученика в училището, като се оценяват рисковите и защитните фактори в ситуацията на ученика и неговата среда.

7. Оценката на индивидуалните потребности на ученици с хронични заболявания се извършва от училищния психолог съвместно с учителите, които преподават на ученика в училището, в сътрудничество с личния лекар на ученика, като се оценява здравословното състояние и влиянието му върху обучението.

8. Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните потребности на ученика и се реализира чрез план за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностното развитие.

9. При необходимост се съставя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение в зависимост от всеки конкретен случай.

10. Работата по конкретен случай е срочна и цели подкрепа за автономното функциониране на ученика, развитието на неговите силни страни, както и предотвратяване на отпадането от образователната система, на проблемите в поведението и на социалното изключване.

11. Допълнителната подкрепа за личностното развитие може да включва още:

- осигуряване на достъпна обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, дидактични материали и методики, както и на специалисти, при възникване на необходимост от това;
- превенция на дискриминационните практики чрез работа в часа на класа;
- работа с училищното настоятелство и общественния съвет за подкрепа на дейностите по личностното развитие;
- участие на ученическия съвет в осъществяване на дейности, свързани превенция на рисково поведение, интеркултурно и гражданско образование;

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

❖ За изпълнението на тази програма важно значение има сътрудничеството между всички участници в образователния процес.

❖ Настоящата програма е разработена като част от Стратегията за развитие на училището и подлежи на актуализация, съобразно актуалните обстоятелства и потребности на училищната среда.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА за учебната 2022/2023г.

№	Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
1.	Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа за справяне с обучителни и/или поведенчески трудности	постоянен	училищен психолог, кл. ръководители	
2.	Идентификация на ученици с утежнена семейна и/или социална среда, с материални затруднения и оценка на техните потребности	постоянен	кл.ръководители уч.ръководство	Осигуряване на подкрепа съобразно потребностите, съвместно с УН и ОС
3.	Проучване на потребностите на ученици идващи от чужди държави приети в училище по Наредба №3 на МОН и осигуряване на подкрепа	постоянен	кл.ръководител, училищен психолог, учители по предмети	при необходимост
4.	Екипна работа на учителите, които преподават в даден клас по конкретни случаи на ученици	постоянен	кл. ръководители, учители по предмети	при необходимост
5.	Определяне на училищен координатор на дейностите по предоставяне на подкрепа на личностното развитие	м.септември	директор	
6.	Сформиране на екипи за оценка на потребностите от допълнителна подкрепа съгласно подадени заявления от родители	постоянен	директор	при необходимост
7.	Провеждане на оценка на потребностите от допълнителна подкрепа на ученици- СОП и др./	постоянен	координатор	при сформирани екипи за оценка
8.	Изготвяне/актуализиране на индивидуални планове за подкрепа за ученици в индивидуална и комбинирана форма на обучение, учениците със СОП и др.	постоянен	председатели на екипи за допълнителна подкрепа	при необходимост
9.	Актуализация на оценката за необходимост от допълнителна подкрепа за конкретните ученици в края на всеки учебен срок.	м.февруари м.юни	председатели на екипи за допълнителна подкрепа	

10.	Предоставяне на дейности по интереси в училището чрез национални програми и проекти	според графика на съответните програми и проекти	ръководители на групи за извънкласни дейности	
11.	Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност и мотивация към познание	постоянен	библиотекар	по график за всяка учебна година
12.	Предоставяне на консултиране относно образователния и кариерен избор на учениците	постоянен	училищен психолог, учители по предмети	при заявено желание от ученик или родител
13.	Осигуряване на психологична и ресурсна подкрепа за ученици и родители	постоянен	училищен психолог, ресурсен учител	
14.	Стимулиране участието на ученици с изявени дарби в състезания и олимпиади	постоянен	учители по предмети	
15.	Предоставяне на възможности за обучение за педагогическите специалисти по предоставянето на обща и допълнителна подкрепа	съобразно плана за квалификационната дейност	директор, председатели на МО	
16.	Награждаване на ученици и публично отбелязване на техните постижения	постоянен	директор, заместник-директори	при съответния повод
17.	Повишаване на информираността и мотивацията на родителите за участие в съвместни дейности и по-голяма ангажираност с училищния живот	постоянен	кл.ръководители уч.ръководство	
18.	Създаване на системна обратна връзка с ученици и родители, относно качеството на образователния процес.	в края на всяка учебна година	уч. ръководство Комисия за подкрепа на процеса по управление на качеството	провеждане на дейности във връзка със самооценка на институцията

* Планът се актуализира за всяка учебна година съобразно потребностите на учениците.

ПРОГРАМА

за

ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО ОТПАДАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЧИЛИЩЕ ЗА
38 ОУ „ВАСИЛ АПРИЛОВ“

за периода **2021 /2025** година

НАСТОЯЩАТА ПРОГРАМА Е ПРИЕТА С РЕШЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СЪВЕТ – **Протокол № 12/12.09.2022г.** И Е УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД НА ДИРЕКТОРА **№928/14.09.2022г.** КАТО ЧАСТ ОТ ПРАВИЛНИКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА УЧИЛИЩЕТО

ВЪВЕДЕНИЕ:

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици от училище е съставена в отговор на въвежданите национални политики по отношение превенцията на социалното изключване, за осигуряване на по-добро образование и грижи, предоставящи на всички деца възможности за най-добър старт в живота.

Настоящата програма е естествено продължение на училищната програма за превенция на отпадането на ученици от училище за периода 2016/2020г. Като част от Стратегията за развитие на училището.

Училищната програма е ориентирана към насърчаване на по-широко социално приобщаване като благоприятен фактор за личностното развитие и се базира на основни принципи на включващото образование:

- всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава.
- в образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус.
- включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата.
- различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми.
- възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училищната среда; детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.
- всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация, следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване в образователния процес.

РАЗДЕЛ 1 ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Съставянето и въвеждането на програма за превенция на ранното отпадане от училище е продиктувано от:

- необходимост от въвеждане на система в дейностите по превенция на отпадането;
- необходимост от готовност за посрещане на нови предизвикателства, свързани с предпоставки за отпадане на ученици (социални и икономически фактори, процеси на миграция, честа смяна на местоживеенето и др.);
- необходимост от въздействия върху цялостната училищна среда, за да бъде тя сигурна и благоприятна за развитието всеки ученик;

2. Концепцията на програмата е, че отпадането е педагогически проблем и са нужни педагогически средства за неговата превенция - актуализация на използваните педагогически методи, адаптиране на учебните програми съобразно индивидуалните потребности, ефективната организация на учебния процес, създаване на активна и партньорска училищна общност като основен инструмент във взаимодействието с родителите.

3. Програмата за превенция на ранното отпадане от училище се основава на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Държавен образователен стандарт за приобщаващо образование;

- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013–2020);
- Европейска платформа срещу бедността и социалното изключване.

РАЗДЕЛ 2 ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

1. В национален мащаб през последните години се работи усилено за намаляване на броя на отсъствията на учениците от училище, което създава риск за пълно отчуждаване от образователната система и отпадане от училище. Прилага се Механизъм за обхват и задържане на учениците в училище.

2. Причините за непосещаване и отпадане от училище могат да се обобщят в няколко посоки:

- икономически - ниски доходи на населението, безработни родители, спад в жизненото равнище, оскъпяване на образованието;
- социални – negliжиране на образованието, родителска незаинтересованост и липса на контрол, отрицателно въздействие на средата, лоши битови условия, проблемни семейства, разведени родители;
- педагогически – липса на създадени навици за посещение на училище и учене, трудности в усвояването на учебния материал, сложност на учебното съдържание, слабости в методиката на обучение, липса на интерес към някои предмети, умора в края на учебния ден, лоша материална база в училище;
- психологически – липса на мотивация и перспектива, стеснителност, агресивност, неразбиране и конфликти със съученици и учители;
- етнокултурни – свързани с традициите, обичаите, ценностите на различните социални групи и етнически общности;

3. В 38 ОУ „В. Априлов“ проблемът с ранното напускане на училище не е актуален – учениците посещават редовно учебни занятия, допуснати голям брой отсъствия по неуважителни причини са изключения и рядко надхвърлят 5-10 за един ученик, в една учебна година.

4. Анализът на причините за малкия брой отсъствия по неуважителни причини посочва като решаващи фактори:

- мотивацията за учене и подкрепата, която учениците получават както в семейството, така и в училище;
- добрия материален и социален статус на голяма част от семействата;
- бързата и адекватна намеса на учителите по отношение на трудностите при овладяване на учебния материал;
- стриктно прилагания контрол за направените отсъствия и представените оправдателни документи за тях;
- поддържане на постоянен контакт с родителите по отношение на присъствието на децата им в училище;
- отличните резултати, които учениците постигат в обучението си и възможността да продължат образованието си в желани от тях училища /съответно 100% от завършилите са приети в профилирани и професионални гимназии /;
- възрастта на учениците - от 7 до 14 години, която предполага все още сравнително нисък риск от крайно опозиционно или девиантно поведение;

5. Липсата на неоправдани отсъствия от училище води и до липса на ученици в риск от повтаряне на класа, от отпадане или от преждевременно напускане на училище.

6. Резултатите показват, че в 38 ОУ „В. Априлов“ е необходимо усилията да бъдат насочени към *превенция* на отсъствията от училище, за да се запази съществуващото положително развитие по отношение на участието на учениците в учебния процес и училищния живот.

РАЗДЕЛ 3 ЦЕЛИ НА ПРЕВАНТИВНАТА ДЕЙНОСТ

1. За да посещават редовно училище, учениците имат необходимост от привлекателни стимули.

На първо място това е начинът на провеждане на учебните часове, информацията и знанията, които получават в тях. Не по-маловажни са възможността за изява, сигурността и подкрепата, която получават от своите учители и родители, за да участват активно в образователния процес. Още по-съществено е формирането на приятелска среда, в която учениците да чувстват емоционален комфорт, да развиват своите умения за общуване и комуникация.

2. Основна цел на превантивната дейност по отношение на риска от отпадане от училище:

Формиране и поддържане на позитивни нагласи у учениците, техните родители и цялата училищна общност за припознаване на училището като „свое“, като място, което предоставя благоприятна среда за развитието на всеки ученик.

3. В подкрепа на постигането на основната цел се дефинират следните подцели:

- осигуряване на адаптирани педагогически подходи, съобразени с индивидуалните потребности на учениците;
- осигуряване на ефективна организация на учебния процес, насочена към редовно и пълноценно участие на учениците в учебния процес;
- осигуряване на приятелска и развиваща училищна среда за формиране на устойчив интерес към посещение на училище;

РАЗДЕЛ 4 МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ

A/ Принципи на превенция на отпадането от училище

1. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на всеки ученик съобразно неговите потребности и интереси и съгласно нормативната уредба на Закона за предучилищното и училищното образование и Държавните образователни стандарти.

2. Ориентиране на цялостната дейност по оказване на подкрепа към разбирането, че всеки ученик е добър в нещо и всеки ученик може да бъде „отличник“, при спазване на следните стъпки:

- установяване на индивидуалните способности на ученика и тази област, в която той е добър;
- оказване на целенасочена подкрепа, за да се превърне ученикът в „отличник“ в тази област, като доразвие своите знания и умения;
- насочване на ученика да развие допълнителни знания и умения и в останалите области от учебно-възпитателния процес чрез това, в което е добър, т.е. да направи прехода от това, в което е „отличник“ към останалото, към което общността има очаквания да се справя по-добре.
- поставяне на високи очаквания, за да се стимулира стремежът към постижения, според принципа, че всеки човек е склонен да се стреми да постигне това, което близките, средата и др. значими фактори в живота му очакват от него;

- на всеки ученик да се дава адекватна и позитивна обратна връзка, за да придобие увереност, че позициите „Аз мога да...“ и „Аз искам да...“ имат еднаква сила и значение за постигането на успех.

- прилагане на принципа за „минимизиране на негативното и максимизиране на позитивното“ за трайна мотивация към включване и участие.

Б/ Мерки за превенция на безпричинните отсъствия от училище:

Превенцията на отсъствията от училище има решаващо значение за запазване на съществуващото положително развитие в 38 ОУ „В. Априлов“ по отношение на участието на учениците в учебния процес и училищния живот и включва:

1. Поддържане на висока мотивация за учене чрез предлагане на качествено образование:

- прилагане на иновативни и интерактивни методи на преподаване;
- разширяване и стимулиране на формите на обучение с личното участие на всеки ученик – разработване на проекти, събиране и представяне на информация и др.;
- установяване и удовлетворяване на образователните потребности на даровити ученици, както и на ученици със СОП;
- повишаване качеството на публичните изяви на учениците и информираността за техните лични успехи;
- стимулиране на умения за практическо приложение на знанията чрез участия в тренинги, изпълнение на екипни задачи и др.;
- осигуряване на достъпни за учениците интернет и библиотека в извънучебно време;
- оборудване и поддръжка на модерни и функционални класни стаи;

2. Формиране на поведенчески и социални умения у учениците чрез участие в извънкласни дейности и усвояване на добри практики и модели:

- повишаване на капацитета на училището за предоставяне на по-разнообразни извънкласни дейности чрез участие в национални програми и проекти;
- активно участие в културни, спортни и други изяви в съответствие с интересите на учениците;
- стимулиране на толерантност и подкрепа към различието като част от образователния процес;
- утвърждаване на практика на делегиране на правомощия и прилагане на форми на овластяване сред учениците /ученически съвет, съвети на паралелката и др/;
- стимулиране на формите на ученическо самоуправление и взаимопомощ между учениците;
- възпитаване на учениците в социален интерес, разбран като диалог и участие;
- прилагане на училищен механизъм за противодействие на насилието и тормоза в училище.

3. Взаимодействие с родителите чрез създаване на успешна и активна училищна общност:

- изграждане на партньорски взаимоотношения с родителите, на база най-добрия интерес на учениците;
- системно информиране на родителите за присъствието, успеха и представянето на техните деца в училищната среда;
- създаване на екипи за консултиране и подкрепа на учениците и техните родители съобразно индивидуалните им потребности и възникнали проблеми в обучението;
- създаване на смесени екипи от учители, ученици и родители за осъществяване на конкретни училищни дейности;

- прилагане на механизъм за вътрешна оценка на качеството на образователния процес чрез проучване и обратна връзка от родители, учители, ученици;
  - прилагане на механизъм за контрол, точното отразяване на отсъствията в училищната документация и информиране на родителите чрез електронния дневник в платформата „Школо.бг“;
  - повишаване на капацитета на училищното настоятелство по отношение на превенцията на отсъствията и евентуалния риск от отпадане от училище, чрез застъпничество, набиране на средства, управление на проекти, работа в мрежи и др.;
  - разширяване на правомощията на ученическия съвет чрез овластяване /съвещателен глас в работата на педагогическия съвет и училищното настоятелство/, прилагане на системата „ученици обучават връстници“ и др.;
- 4. Взаимодействие със заинтересовани лица и институции:**
- привличане на специалисти от различни области на познанието за работа с даровити ученици;
  - прилагане на форми за запознаване на учениците с успели хора от сферата на науката, технологиите, изкуствата с участие на родителите;
  - организиране и провеждане на тренинги чрез НПО, местната община и др. за мотивиране към здравословен начин на живот и безопасно поведение;
  - осигуряване на взаимодействие с външни организации, предлагащи включване в граждански инициативи и социални програми;

РАЗДЕЛ 5 МЕХАНИЗЪМ ЗА КОНТРОЛ НА РЕДОВНОТО И ТОЧНО ОТРАЗЯВАНЕ ОТСЪСТВИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Механизмът за контрол на редовното и точно отразяване на отсъствията на учениците е предназначен да конкретизира стъпките, които се следват при отразяване на отсъствията в училищната документация - кой, кога и как прави това, както и средствата за контрол върху това отразяване.

1. Всеки учител е длъжен да отразява точно броя на отсъстващите ученици от неговия час в рамките на часа.
2. Контролът върху отразяването на отсъстващите ученици се осъществява чрез внезапни проверки от страна на заместник-директорите и директора и отчитане на реално присъстващите ученици и отразените в електронния дневника отсъствия.
3. Класните ръководители осъществяват проверка на електронните дневници за вписани отсъствия на ученици.
4. При регистриране на неизвинено отсъствие от учебен час за деня класният ръководител разговаря в същия ден с ученика за установяване на причината и уведомява родителите чрез електронния дневник.
5. При регистриране на отсъствие за целия ден класният ръководител разговаря с ученика на следващия ден за установяване на причината и уведомява родителите чрез електронния дневник.
6. При регистриране на отсъствие за 2 последователни дни класният ръководител осъществява връзка по телефона с родител за установяване на причините за отсъствието.
7. При установяване на отсъствия за повече от 3 дни и липса на контакт с родител, класният ръководител информира директора за случая и изпраща писмено съобщение до родителя.
8. Контролът върху действията на класния ръководител по т.7 се осъществява от ресорния заместник-директор чрез ежедневно устно информиране по случая.

9. При невъзможност да установи контакт с родител повече от две седмици, включително времето за получаване на уведомителното писмо, класният ръководител, заедно с училищния психолог изготвя писмена информация до съответния отдел „Закрила на детето“, на чиято територия живее ученикът.

10. Заместник-директорите изпращат ежемесечно информация до дирекция „Социално подпомагане“ за учениците, допуснали повече от 5 отсъствия по неуважителни причини в рамките на един месец.

11. Контролът по дейността на заместник-директорите се осъществява от директора веднъж месечно с проверка на изпратените писма до дирекция „Социално подпомагане“.

12. Резултатите от контролната дейност на директора и заместник-директорите се отчита два пъти в учебната годината, пред педагогическия съвет.

13. Причините /социални, семейни, междуличностни, заболяване и др./ за наличие на голям брой отсъствия за един ученик се проучват от екип, който включва класния ръководител, училищния психолог и съответния ресорен заместник-директор.

14. Медицинските бележки, удостоверяващи причина за отсъствие от училище се подписват от родител и се заверяват от медицинското лице в училище.

15. В училище не се допускат свободни часове – организира се вътрешно и външно заместване, за което контрол упражняват заместник-директорите по УВД.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

❖ За идентифициране на положителните практики за превенция на ранното отпадане от училище по тази програма се прилагат *индикатори* - брой отсъствия по неуважителни причини, регистрирани в дневниците на класовете, брой ученици, включени в дейностите и инициативите на училищно ниво, брой случаи на тормоз и насилие сред учениците, повишен капацитет на ученическото самоуправление, повишен капацитет на училищното настоятелство и др.

❖ Настоящата програма е разработена като част от Стратегията за развитие на училището и подлежи на актуализация, съобразно актуалните обстоятелства и потребности на училищната среда.